

คู่ออลโพซาวเนอ: ทรอมโบนบรเลงเดี่ยวสองบุคลิกผลงานของไอเดน ฮาร์ทเทอรี

DUAL POSAUNE: A SOLO TROMBONIST WITH A DUAL PERSONA BY AIDEN HARTERY

นรเศรษฐ์ อุดาการ¹
Norrasate Udakarn

บทคัดย่อ

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาและแนวคิดของผู้ประพันธ์และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลง เพื่อนำไปพัฒนาเป็นแนวทางการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีเพื่อเตรียมตัวก่อนการแสดงและนำไปปรับใช้ในการแสดงบทเพลง คู่ออลโพซาวเนอ ในการแสดงแคนนาเดียนคอนเสิร์ต 2020 ที่จัดขึ้นในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2563 ณ ห้องแสดงดนตรี CRK Recital Hall วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้แสดงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดของบทเพลง แนวคิดของผู้ประพันธ์และพัฒนาแนวทางการฝึกปฏิบัติและเตรียมตัวก่อนการแสดงบทเพลง ซึ่งสามารถแบ่งการฝึกการปฏิบัติเครื่องทรอมโบนออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรก การบรรเลงโน้ตส่วนของดอกเตอร์เจ็คคอลล ซึ่งประกอบไปด้วย 4 เทคนิคและ ส่วนที่ 2 การบรรเลงโน้ตส่วนของมิสเตอร์ไฮด์อีก 4 เทคนิค โดยการแสดงบทเพลงนี้ใช้เวลาในการแสดงทั้งหมดประมาณ 18 นาที

คำสำคัญ: โพซาวเนอ, สองบุคลิก, ไอเดน ฮาร์ทเทอรี

Abstract

This creative work aims to study the background and ideas of the composer and musical elements of the piece to develop the performance practices and create the preparations for the performance in An Canadian Concert 2020. The performance took place on January 25th, 2020 at CRK Recital Hall, Payap University, Chiang Mai. The performer had studied all the musical element and background of the piece that build up the performance practices which divided into 2 parts: Dr. Jekyll's part consists 4 playing technics and more 4 technics in Mr. Hyde's part. The duration of the performance was around 18 minutes.

Keyword: Posaune, Dual Persona, Aiden Hartery

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ Assistant Professor, College of Music, Payap University

บทนำ

คอนเสิร์ตแคนาดาเดียน 2020 เป็นกิจกรรมการแสดงคอนเสิร์ตที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของรัฐบาลประเทศแคนาดา โดยให้สถาบัน Canadian Music Centre (CMC) จากประเทศแคนาดาสนับสนุนงบประมาณ ร่วมกับโรงเรียนนานาชาติเปรมติณสูลานนท์ มหาวิทยาลัยพายัพและกลุ่ม Chiang Mai New Music Ensemble เพื่อจัดการแสดงคอนเสิร์ตแคนาดาเดียน 2020 ขึ้น โดยเน้นการนำเสนอและการบรรเลงบทเพลงสมัยใหม่ที่ประพันธ์ขึ้นโดยนักประพันธ์ชาวแคนาดา โดยผู้แสดงได้รับความอนุเคราะห์จาก ไอเดน ฮาร์ทเทอร์ นักประพันธ์ชาวแคนาดาในการส่งมอบบทเพลง ดุอาลโพลีชาวเนอ เพื่อให้นำมาแสดงในการแสดงคอนเสิร์ตแคนาดาเดียน 2020 ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2563 ณ ห้องแสดงดนตรี CRK Recital Hall วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

บทเพลงดุอาลโพลีชาวเนอ: สำหรับทอมโบนบรรเลงเดี่ยวสองบุคลิก เป็นผลงานการประพันธ์ของ ไอเดน ฮาร์ทเทอร์ ซึ่งนักประพันธ์ได้รับแรงบันดาลใจมาจากบทประพันธ์วรรณกรรมของโรเบิร์ต หลุยส์ สตีเวนสัน นักเขียนและกวีชาวสกอตแลนด์ ซึ่งเป็นงานประพันธ์ที่เกี่ยวกับเรื่องราวประหลาดที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีลักษณะเป็นคนสองบุคลิก ซึ่งอ้างอิงและปรากฏอยู่ในงานเขียนเรื่อง “*The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde*” หรือในชื่อภาษาไทยคือ “*เรื่องวิปลาสของดอกเตอร์จekyllกับมิสเตอร์ไฮด์*”² โดยเรื่องราวเกี่ยวกับดอกเตอร์จekyllซึ่งเป็นชายที่มีนิสัยสุภาพ ประกอบอาชีพเป็นแพทย์ ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ โดยเขาประสบกับเหตุการณ์ประหลาดเกี่ยวกับตัวตนของเขาหรือป่วยเป็นโรคหลายบุคลิก หรือ Dissociative Identity Disorder (DID) ซึ่งทำให้เขามีตัวตนอีกหนึ่งตัวตนที่ซ่อนตัวอยู่ในร่างกายของเขา โดยมีชื่อตัวตนนั้นว่า มิสเตอร์ไฮด์ โดยมิสเตอร์ไฮด์เป็นบุคลิกที่มีลักษณะตรงข้ามกับตัวตนของดอกเตอร์จekyllในทุกด้าน คือเป็นคนอารมณ์รุนแรง นิสัยไม่ดีและที่สำคัญคือมีความคิดและการกระทำที่ขัดแย้งกับดอกเตอร์จekyllตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ ผู้ประพันธ์จึงได้หยิบประเด็นซึ่งมีความน่าสนใจนี้ และให้ความสำคัญกับความขัดแย้งระหว่างสองตัวละครที่แฝงอยู่ร่างกายเดียวและนำมาเป็นแก่นหลักสำคัญของบทประพันธ์

ไอเดน ฮาร์ทเทอร์ นักทอมโบนและนักประพันธ์ชาวแคนาดา เกิดในปี ค.ศ. 1988 และเติบโตที่เมือง ลาบราดอร์ ซิตี้ (Labrador City) ชานเมืองควิเบก (Quebec) เขาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาดนตรีพร้อมทั้งได้รับรางวัลเกียรตินิยมในสาขาดนตรีศึกษาด้วยเช่นกัน จากมหาวิทยาลัยเมมโมเรียล (Memorial University) และสำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต ปริญญาโท สาขาดนตรีจากมหาวิทยาลัยโตรอนโต (University of Toronto) สำหรับบทเพลงดุอาลโพลีชาวเนอ ฮาร์ทเทอร์ประพันธ์บทเพลงนี้ขึ้นสำหรับ สตีเฟน ไอเวนี (Stephan Ivany) ซึ่งปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ด้านทอมโบน ประจำวิทยาลัยดนตรีแห่งมหาวิทยาลัยอีสต์ คาโรไลนา (East Carolina University) ประเทศสหรัฐอเมริกาและได้นำบทเพลงนี้ออกแสดงครั้งแรกที่ วิทยาลัยดนตรีแห่งมหาวิทยาลัยเยล (Yale School of Music) ในปี ค.ศ. 2013 รวมระยะเวลาในการแสดงทั้งหมดประมาณ 12 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแสดงบทเพลงดุอาลโพลีชาวเนอ ในการแสดง แคนาดาเดียนมิวสิกคอนเสิร์ต 2020
2. เพื่อศึกษาที่มาและแนวคิดของผู้ประพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงเพื่อนำไปปรับใช้ในการแสดงได้อย่างถูกต้อง
3. ศึกษาค้นคว้าแนวทางการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีและการเตรียมตัวก่อนการแสดงบทเพลงดุอาลโพลีชาวเนอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. บันทึกการแสดงบทเพลงดุอาลโพลีชาวเนอ ในการแสดง แคนาดาเดียนมิวสิกคอนเสิร์ต 2020
2. ทราบถึงที่มาและแนวคิดของผู้ประพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับบทเพลงเพื่อนำไปปรับใช้ในการแสดงได้อย่างถูกต้อง
3. ได้แนวทางการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีและการเตรียมตัวก่อนการแสดงบทเพลงดุอาลโพลีชาวเนอ

²Robert Luis Stevenson, “Dr. Jekyll and Mr. Hyde,” accessed January 20, 2020, <https://www.sparknotes.com/lit/jekyll/summary/>.

การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง

ไอเดน ฮาร์ทเทอร์รี่ประพันธ์บทเพลง ดูกอลโฟชาวเนอ โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากวรรณกรรม เรื่อง “*The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde*” หรือในชื่อภาษาไทย “*เรื่องวิปาสของดอกเตอร์จิคอลกับมิสเตอร์ไฮด์*” บทประพันธ์ วรรณกรรมของ โรเบิร์ต หลุยส์ สตีเวนสัน ซึ่งเป็นเรื่องราวที่มุ่งประเด็นหลักไปที่ความขัดแย้งระหว่างตัวละครของดอกเตอร์ จิคอลและมิสเตอร์ไฮด์ โดยทั้งคู่เป็นตัวละครสองบุคลิก ซึ่งอาศัยอยู่ในตัวบุคคลเดียวกันใช้ร่างกายร่วมกัน แต่มีสองบุคลิก สองนิสัยหรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นบุคคลซึ่งป่วยเป็นโรคหลายบุคลิก หรือ Dissociative Identity Disorder (DID) ทั้งนี้ ฮาร์ท เทอร์รี่ได้นำประเด็นความขัดแย้งที่เกิดจากอาการป่วยนี้ มาประพันธ์เป็นบทเพลงดูกอลโฟชาวเนอ และนำเสนอในรูปแบบของ บทเพลงบรรเลงเดี่ยวโดยทอมโบน ซึ่งมีการแบ่งส่วนของบทเพลงออกเป็นสองส่วน ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งในด้านอารมณ์ ของบทเพลง และในด้านของเทคนิคสำหรับการบรรเลง

สำหรับขั้นตอนการเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้แสดงได้ทำการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เทคนิคในการบรรเลง ทอมโบน เพื่อพัฒนาแนวทางการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีโดยแบ่งออกเป็น สองส่วนตามเจตนาของผู้ประพันธ์คือ ส่วนแรก โน้ตบรรเลงเดี่ยวทอมโบนในส่วนของดอกเตอร์จิคอล และส่วนที่สองคือ โน้ตบรรเลงเดี่ยวทอมโบนในส่วนของมิสเตอร์ไฮด์ ซึ่งรวมเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ด้วยการฝึกปฏิบัติเทคนิคการบรรเลงเดี่ยวทอมโบน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ดอกเตอร์จิคอล

โน้ตทั้งหมดในส่วนของดอกเตอร์จิคอลนั้น เป็นโน้ตที่อยู่ในช่วงเสียงกลางและช่วงเสียงสูงตลอดทั้งท่อน โดยท่วงทำนอง ที่ผู้ประพันธ์สร้างขึ้นนั้น มีลักษณะโน้ตกระโดดหรือโน้ตที่ต้องบรรเลงข้ามช่วงเสียงไม่เกิน 1 Octave โดยใช้ท่วงทำนองหลักที่ ปรากฏตั้งแต่ต้นเพลงถูกนำมาพัฒนาและเพิ่มเติมเทคนิคในการบรรเลงต่างๆ ดังภาพตัวอย่างที่ 1

ภาพที่ 1 โน้ตทำนองหลักของดอกเตอร์จิคอล

การบรรเลงโน้ตในส่วนของดอกเตอร์จิคอล ทั้งหมดยังใช้การบรรเลงด้วยสำเนียงและน้ำเสียงที่ราบเรียบ เน้นการ เชื่อมต่อกันของโน้ตด้วยการใช้เทคนิคบรรเลงเสียงต่อเนื่องกัน (Legato) ซึ่งเป็นการบรรเลงที่ต้องใช้ลมอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการเปลี่ยน และการเคลื่อนที่ของคันชักอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้เสียงของท่วงทำนองที่ต่อเนื่อง อีกทั้งผู้แสดงยังสามารถ เพิ่มเติมเทคนิคการบรรเลงด้วยเทคนิควิบราโต (Vibrato) ในบางช่วงเพื่อสร้างความเคลื่อนไหวและความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ให้ แก่ท่วงทำนอง โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นโน้ตเดิม ที่ต้องบรรเลงซ้ำซ้ำกัน ยิ่งไปกว่านั้น ยังเป็นการบ่งบอกถึงความเป็นมนุษย์ ที่มีจิตใจปกติ มีอารมณ์ความรู้สึกตามลักษณะบุคลิกภาพทั่วไปของดอกเตอร์จิคอล ที่เป็นคนสุภาพและนิสัยดี ซึ่งนอกจากเทคนิค การบรรเลงทั่วไปที่กล่าวในข้างต้นแล้ว ยังมีเทคนิคที่เฉพาะเจาะจง ที่ผู้แสดงต้องเตรียมความพร้อมและฝึกซ้อมก่อน การแสดงอีกหลายประการ สำหรับการบรรเลงโน้ตในส่วนของดอกเตอร์จิคอล ซึ่งสามารถสรุปเป็นเทคนิคการบรรเลงสำหรับ ทอมโบนได้ 4 เทคนิคด้วยกันตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

เทคนิคที่ 1 การใช้คันชักแทน (Alternate Positions) ในบทเพลงดูกอลโฟชาวเนอ ไอเดน ฮาร์ทเทอร์รี่กำหนดให้มี การใช้ตำแหน่งคันชักแทน (Alternate Positions) หลายแห่ง โดยผู้แสดงจะต้องบรรเลงด้วยเทคนิคดังกล่าวทั้งที่เป็นการกำหนด จากผู้ประพันธ์และจากการปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมตามรูปแบบการบรรเลงของผู้แสดงด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากบทเพลงใน ส่วนของดอกเตอร์จิคอลนั้น เป็นการบรรเลงทำนองที่สื่อถึงความสับสนและความขัดแย้งทางความคิดของตัวละครซึ่งนำเสนอ ออกมาด้วยการบรรเลงโน้ตและท่วงทำนองต่างๆ ด้วยการสลับตำแหน่งคันชักไปมาระหว่างการใช้คันชักปกติและคันชักแทน เสมือนกับดอกเตอร์จิคอลกำลังมีความสับสน ซึ่งผู้ประพันธ์ได้นำเสนอเรื่องราวผ่านการบรรเลงของผู้แสดง ที่แม้ว่าจะบรรเลง

โน้ตเดิมแต่สามารถบรรเลงได้จากหลากหลายตำแหน่งคันชัก เพื่อทำให้เห็นภาพ และสื่อถึงความสับสนของตัวละครดอกเตอร์ จีคอลลี่ค่อยๆ เปลี่ยนไปสู่การเป็นผู้ร้ายอย่างมิสเตอร์ไฮด์อย่างเต็มตัว ดังโน้ตตัวอย่างที่ 2

ภาพที่ 2 โน้ตส่วนที่บรรเลงด้วยตำแหน่งคันชักแทน

จากภาพผู้แสดงจะต้องบรรเลงโน้ต E โดยใช้ตำแหน่งคันชักที่ 2 ซึ่งเป็นตำแหน่งคันชักปกติของทรอมโบน แล้วเปลี่ยนไปบรรเลงโน้ต E ตัวเดิมที่ตำแหน่งคันชักที่ 7 จากนั้นบรรเลงโน้ตด้วยวิธีการเดียวกันอีก 3 ตัวโดยเริ่มที่ตำแหน่งคันชักปกติก่อนแล้วจึงสลับปรับเปลี่ยนไปบรรเลงโน้ตตัวเดิมด้วยตำแหน่งคันชักแทนและบรรเลงสลับกันไปมาที่โน้ต E-flat เพื่อสื่อถึงความสับสนของตัวละครดอกเตอร์จีคอลลี่ก่อนที่จะค่อยๆ เปลี่ยนไปสู่การเป็นมิสเตอร์ไฮด์ ดังภาพตัวอย่างที่ 2 ในห้องที่ 34

เทคนิคที่ 2 การสไลด์เสียง (Glissando) การสไลด์เสียง เป็นเทคนิคที่ผู้ประพันธ์หลายท่านนิยมนำมาใช้ในการประพันธ์บทเพลงบรรเลงเดี่ยวสมัยใหม่สำหรับทรอมโบน เนื่องจากทรอมโบนเป็นเครื่องดนตรีชนิดเดียว ที่สามารถใช้ท่อนสไลด์สำหรับการบรรเลงและปรับเปลี่ยนระดับเสียง ทำให้การสไลด์เสียงกลายเป็นเทคนิคที่อยู่คู่กับทรอมโบนมาโดยตลอด และในบทเพลงนี้ การบรรเลงเทคนิคสไลด์เสียง ผู้แสดงต้องใช้ในการบรรเลงแบบ “Slide Glissando”³ โดยเป็นวิธีการเลื่อนตำแหน่งคันชักขึ้นและลงโดยให้เสียงของโน้ตออกมาต่อเนื่อง อีกทั้งในบางท่อนผู้ประพันธ์ยังใช้เทคนิคดังกล่าว โดยกำหนดให้ผู้แสดงบรรเลงแบบสุ่ม ทั้งเลื่อนคันชักขึ้นและลงสลับกันไปมาเพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ประพันธ์ ภาพที่ 3 ตัวอย่างบทเพลงห้องหมายเลข 130

ภาพที่ 3 การบรรเลงเทคนิค *Glissando ad lib*

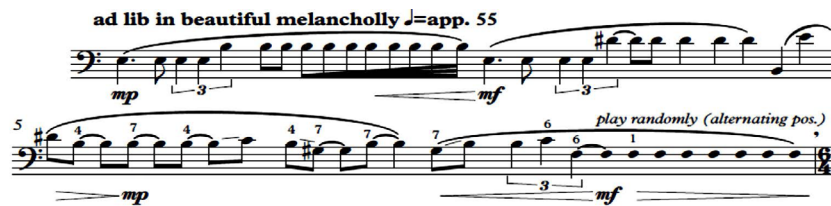

จากภาพ ผู้ประพันธ์ระบุให้ผู้แสดงบรรเลงทำนองตั้งแต่ห้องที่ 130 ถึง 132 ด้วยเทคนิคสไลด์เสียงด้วยการดัน (ad lib) ซึ่งมีการกำหนดเพิ่มเติมสำหรับการบรรเลง โดยให้เริ่มบรรเลงระหว่างโน้ต D-sharp กับโน้ต E และสามารถบรรเลงได้โดยการเลื่อนคันชักขึ้นลงอย่างอิสระโดยไม่ต้องตัดเสียง นอกจากนี้ ยังมีการนำเทคนิคสไลด์เสียงมาใช้เป็นส่วนเสริมของการบรรเลงทำนองในอีกหลายท่อนตลอดทั้งบทเพลง โดยสำหรับโน้ตในส่วนของดอกเตอร์จีคอลลี่ การบรรเลงเทคนิคสไลด์เสียงนั้นจะเป็นการบรรเลงที่ยังคงเน้นความราบเรียบ ทั้งในด้านของน้ำเสียงและอารมณ์ ซึ่งมีความแตกต่างจากบทเพลงส่วนที่สอง ที่มีการบรรเลงเทคนิคเดียวกันในส่วนของมิสเตอร์ไฮด์ที่จะมีความเกรี้ยวกราด และเน้นหนักแน่นมากกว่า

³Edward Kleinhammer, *Mastering the Trombone* (Madison, WI: EMKO Publication, 2000), 20.

เทคนิคที่ 3 บรรเลงเสียงต่อเนื่องกัน (Legato) บรรเลงเสียงต่อเนื่องกัน (Legato)⁴ ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญและเป็นลักษณะเฉพาะสำหรับท่วงทำนองของดอกเตอร์จีคอลล เนื่องจากการบรรเลงทำนองของดอกเตอร์จีคอลลทั้งหมด ผู้ประพันธ์ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นบทเพลงให้ผู้แสดงบรรเลงท่วงทำนองทั้งหมดด้วยการบรรเลงเสียงต่อเนื่องกัน ซึ่งมีความแตกต่างและตรงกันข้ามกับท่วงทำนองในส่วนของมิสเตอร์ไฮด์ที่เน้นความหนักแน่นและชัดเจน ใช้น้ำเสียงที่แข็งและเน้นหัวเสียง และต้องบรรเลงให้โน้ตขาดออกจากกันมากกว่าโน้ตในส่วนดอกเตอร์จีคอลลมาก ดังภาพที่ 4 โน้ตส่วนต้นของบทเพลงในท่อนของดอกเตอร์จีคอลล

ภาพที่ 4 โน้ตช่วงต้นของบทเพลงในส่วนของดอกเตอร์จีคอลล

จากภาพตัวอย่าง จะเห็นว่าท่วงทำนองทั้งหมดถูกกำหนดให้บรรเลงด้วยเทคนิคการบรรเลงเสียงต่อเนื่องกัน เน้นความต่อเนื่องของเสียง โดยแบ่งเป็นประโยคชัดเจน ถึงแม้ว่า ในบางช่วงจะเป็นท่วงทำนองที่มีคู่ระยะที่ห่างกันมาก แต่ผู้ประพันธ์ก็ยังต้องการรักษาความต่อเนื่องของท่วงทำนองด้วยการกำหนดให้บรรเลงเสียงต่อเนื่องกัน ดังเช่นทำนองในห้องที่ 4 ช่วงโน้ต B ไปโน้ต E ห่างกันถึง 11 ช่วงเสียง ก็ยังคงกำหนดให้บรรเลงภายใต้เครื่องหมายบรรเลงเสียงต่อเนื่องกันอยู่

เทคนิคที่ 4 สไลด์เสียงด้วยริมฝีปาก (Lip Glissando) เทคนิคการสไลด์เสียงด้วยริมฝีปาก เป็นเทคนิคการบรรเลงที่ต่างจากการบรรเลงสไลด์เสียงปกติ คือเป็นการผสมเทคนิคการบรรเลงด้วยการทำสไลด์เสียง เข้ากับการบรรเลง “Lip Slur” ซึ่งเป็นเทคนิคการบรรเลงที่มีเฉพาะในการบรรเลงเครื่องลมทองเหลือง

ภาพที่ 5 การบรรเลงด้วยเทคนิค Lip Glissando

จากภาพที่ 5 เป็นโน้ตท่อนจบของบทเพลง ซึ่งผู้แสดงจะต้องบรรเลงโน้ต E-flat ที่ตำแหน่งคันชักที่ 3 ซึ่งเป็นตำแหน่งคันชักปกติแล้วบรรเลงเทคนิคสไลด์เสียงด้วยริมฝีปากต่อเนื่องไปสู่โน้ต B-flat ซึ่งเป็นโน้ตสุดท้าย โดยการบรรเลงโน้ตทุกตัวจะต้องบรรเลงสวนทางกับชุดฮอร์โมนิกของทรอมโบน ซึ่งเป็นการเคลื่อนที่ของคันชักทรอมโบนทั่วไป ที่จะมีระดับเสียงที่ลดต่ำลงเมื่อผู้เล่นเลื่อนคันชักลง แต่ในท่อนนี้ผู้แสดงจะต้องบรรเลงให้โน้ตไล่สูงขึ้นด้วยการบรรเลงโน้ตด้วยเทคนิคสไลด์เสียงด้วยริมฝีปาก เพื่อให้โน้ตทุกตัวสูงขึ้นไปตามแนวทำนองที่ผู้ประพันธ์ต้องการ จากโน้ต E-flat ที่ตำแหน่งคันชักที่ 3 ไปสู่โน้ต B-flat ที่ตำแหน่งคันชักที่ 6

ส่วนที่ 2 มิสเตอร์ไฮด์

ในส่วนของมิสเตอร์ไฮด์ ผู้ประพันธ์ได้เน้นการบรรเลงทรอมโบนไปที่การนำเสนอเทคนิคการบรรเลงที่มีความท้าทายและแสดงออกถึงความเกรี้ยวกราดและความหนักแน่นมากกว่าโน้ตในส่วนของดอกเตอร์จีคอลล เนื่องจากมิสเตอร์เป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยที่ตรงข้ามกับดอกเตอร์จีคอลล โดยมีนิสัยก้าวร้าว มีภาพลักษณ์ที่มีความน่ากลัว พร้อมทั้งจะทำเรื่องเลวร้าย

⁴Max Schlossberg, *Daily Drills and Technical Studies for Trombone* (New York: M. Baron Company Inc, 1947), 40.

ตลอดเวลา ที่สำคัญคือมีลักษณะนิสัยที่ยากแก่การคาดเดา ด้วยเหตุนี้ผู้ประพันธ์จึงนำเทคนิคการบรรเลงและกำหนดลักษณะการบรรเลงของทอมโบนในส่วนนี้ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 4 เทคนิคด้วยกันดังนี้

เทคนิคที่ 1 Flutter and Flutter Glissando เทคนิคการบรรเลงร้วลั่น (Flutter) เป็นเทคนิคการบรรเลงที่สามารถทำได้เฉพาะเครื่องเป่า ซึ่งถือว่าเป็นเทคนิคที่ผู้ประพันธ์สมัยใหม่นิยมนำมาใช้ในบทเพลง เนื่องจากสามารถสร้างความแปลกใหม่และยังสามารถนำเสนอการบรรเลงโน้ตให้มีน้ำเสียงที่มีความแตกต่างจากน้ำเสียงปกติทั่วไปได้ โดยสำหรับบทเพลงนี้ผู้ประพันธ์ใช้เทคนิคร้วลั่น เฉพาะโน้ตในส่วนของมิสเตอร์ไฮด์เพียงเท่านั้น เนื่องจากเสียงที่ได้จากการบรรเลงด้วยเทคนิค ร้วลั่น มีลักษณะที่เหมาะสมกับลักษณะของตัวละครมิสเตอร์ไฮด์ที่มีความก้าวร้าวได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังนำเทคนิคร้วลั่น มาใช้ในการบรรเลงสไลด์เสียง อีกด้วยเพื่อเพิ่มความก้าวร้าวให้กับน้ำเสียงทอมโบนมากยิ่งขึ้น ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 การบรรเลงเทคนิค Flutter และ Flutter Glissando

จากภาพเป็นโน้ตในส่วนที่ผู้ประพันธ์กำหนดให้ผู้แสดงบรรเลงด้วยเทคนิคร้วลั่นและบรรเลงสไลด์เสียงแบบร้วลั่น (Flutter Glissando) ซึ่งผู้แสดงต้องบรรเลงโน้ตโดยการร้วลั่นขณะบรรเลงโน้ตเพื่อให้มีน้ำเสียงมีลักษณะที่แผดและแตกเล็กน้อยตามระดับความดัง โดยเมื่อเพิ่มระดับความดัง เสียงจะมีลักษณะแตกมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ประกอบกับการบรรเลงสไลด์เสียงด้วย การเลื่อนคันชักอย่างช้าๆ ดังคำสั่งของผู้ประพันธ์ที่ระบุไว้ “Painfully slow” ยิ่งเพิ่มความเกรี้ยวกราดของน้ำเสียงเสมือนผู้แสดงกำลังบรรเลงเพื่อสื่อความคิดและความรู้สึกที่สุดแสนจะทรามานของมิสเตอร์ ไฮด์ได้เป็นอย่างดี

เทคนิคที่ 2 โน้ตกระโดด (Leap Notes) เป็นเทคนิคการบรรเลงที่ต้องอาศัยพื้นฐานที่ดีในด้านความแม่นยำของเสียงและความยืดหยุ่นของการปรับปากร่วมกับการใช้ลมของผู้แสดง เนื่องจากเครื่องลมทองเหลืองไม่มีกระเดื่องหรือท่อพิเศษเพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนช่วงเสียงเหมือนเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ที่สามารถปรับเปลี่ยนโน้ตสลับช่องเสียงได้ ดังเช่น บาสซูนหรือแซกโซโฟนที่มีกระเดื่องปรับ (Octave key) สำหรับเครื่องทองเหลืองจึงต้องอาศัยความยืดหยุ่นของการเป่า การใช้ลมประกอบเข้ากับความแม่นยำในการจับเสียงโน้ตทั้ง 2 ตัวเพื่อไม่ให้บรรเลงพลาดไปยังโน้ตอื่นๆ ใกล้เคียง ซึ่งการบรรเลงโน้ตกระโดดให้มีความแม่นยำนั้น ผู้แสดงควรทำการฝึกซ้อมและให้ความสำคัญกับโน้ตทั้ง 2 ตัวไม่ว่าจะเป็นโน้ตต่ำตัวแรกหรือโน้ตสูงที่ตามมาโดยการคิดถึงเสียงของโน้ตตัวต่อไปจะสามารถช่วยให้ผู้แสดงบรรเลงโน้ตได้แม่นยำมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 7 Leap Notes

จากภาพเป็นโน้ตในส่วนของมิสเตอร์ไฮด์ที่มีโน้ตกระโดดคิดกันถึง 4 ชุดโดยมีขั้นคู่ห่างกันมากกว่าคู่ 8 ซึ่งในการฝึกซ้อมผู้แสดงควรนำแบบฝึกการทำ Lip Slur และการฝึก Arpeggio เข้ามาช่วยในการฝึกเพื่อให้สามารถจดจำเสียงของโน้ตตัวที่ต้องบรรเลงขึ้นไปให้มีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

เทคนิคที่ 3 การบรรเลงแบบสุ่ม (Play Randomly) การบรรเลงแบบสุ่มเป็นเทคนิคการบรรเลงอีกประการที่ผู้ประพันธ์กำหนดให้ผู้แสดงบรรเลงในส่วนของมิสเตอร์ไฮด์ เนื่องจากลักษณะนิสัยที่ยากแก่การคาดเดาและอารมณ์ที่ไม่คงที่ของตัวละครมิสเตอร์ไฮด์ ผู้ประพันธ์จึงเลือกที่จะกำหนดเทคนิคการบรรเลงนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะนิสัยของมิสเตอร์ไฮด์ จากภาพตัวอย่างที่ 8

ภาพที่ 8 เทคนิคการบรรเลงแบบสุ่ม

ผู้แสดงจะต้องบรรเลงโน้ตแบบสุ่ม โดยเริ่มการบรรเลงจากโน้ต B-flat แล้วบรรเลงสไลด์เสียงด้วยริมฝีปากขึ้นไปยังโน้ต B-flat สูงและบรรเลงเข้าโน้ต B-flat ซึ่งอยู่ในระดับเสียงเดียวกันโน้ตก่อนหน้านี้แล้วจึงบรรเลงแบบสุ่มลดระดับเสียงลงและขึ้นสลับกันตามโน้ตที่กำหนด โดยผู้แสดงสามารถเลือกโน้ตได้ตามความต้องการของตน โดยต้องอยู่บนฐานของการสุ่มโน้ต

เทคนิคที่ 4 การบรรเลงโน้ตประดับ (Grace notes) การบรรเลงโน้ตประดับในบทเพลงนี้ ผู้ประพันธ์กำหนดให้บรรเลงด้วยวิธีการบรรเลงโน้ตหลักตรงแม่จิ้งหะและทำการเน้นหัวเสียงให้มีความหนักแน่นและชัดเจน ยิ่งไปกว่านั้นการบรรเลงโน้ตประดับในบทเพลงคูอลโฟชาวเนอ ยังมีความแตกต่างจากการบรรเลงโน้ตประดับแบบปกติ คือ ผู้ประพันธ์ระบุให้ผู้แสดงบรรเลงโน้ตประดับด้วยการเชื่อมโน้ตทั้ง 2 ตัวด้วยการบรรเลงเทคนิคสไลด์เสียงระหว่างโน้ตทั้ง 2 ตัวแทนการตัดเสียงปกติ ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 เทคนิคการบรรเลง Grace notes

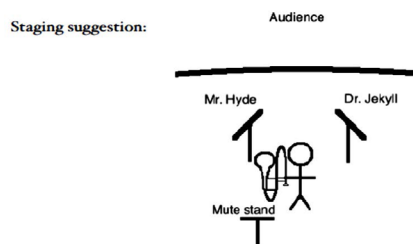

ผู้แสดงบรรเลงโน้ต B และจากนั้นต้องบรรเลงโน้ตประดับ B ไปสู่โน้ต B-flat โดยการบรรเลงสไลด์เสียงเชื่อมโน้ตทั้งสองโดยเคลื่อนคันชัก ซึ่งเสียงที่ได้จะเป็นเสียงลากคันชักที่โน้ตทั้งสองเชื่อมต่อกัน เช่นเดียวกับ คู่โน้ตประดับ B-C B-B-flat และ B-C-sharp

ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการแสดง

บทเพลงคูอลโฟชาวเนอของไอเดน ฮาร์ทเทอร์เป็นบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นสำหรับการบรรเลงเดี่ยวของนักทรมโบน โดยการแสดงจะต้องบรรเลงจากโน้ตบรรเลงเดี่ยวสองส่วนสลับกันไปมา คือ ส่วนที่เป็นโน้ตของดอกเตอร์จีคอลสลับกับการบรรเลงโน้ตส่วนของมิสเตอร์ไฮด์ ซึ่งในการแสดงจริงผู้แสดงจะต้องใช้สแตนวางโน้ตสองส่วน โดยวางโน้ตส่วนของดอกเตอร์จีคอลไว้ด้านขวาของผู้แสดงและวางโน้ตส่วนของมิสเตอร์ไฮด์ไว้ด้านซ้ายของผู้แสดงและมีสแตนวาง สเตรทมิวท์ (Straight Mute) ไว้ด้านหลังเพื่อความสะดวกสำหรับการใส่และถอดขณะทำการแสดง ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 รูปแบบการจัดเวทีตามคำแนะนำของผู้ประพันธ์

การแสดง

การแสดงมีขึ้นในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2563 เวลา 19.30 น. ณ ห้องแสดงดนตรี CRK Recital Hall วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ใช้ระยะเวลาในการแสดงโดยประมาณ 18 นาที

ภาพที่ 11 โปสเตอร์การแสดง

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทเพลงดูลอโฟชาวเนอเป็นบทเพลงบรรเลงเดี่ยวทอมนโบนที่ต้องอาศัยเทคนิคการบรรเลงที่หลากหลาย อีกทั้งเพื่อความถูกต้องในการนำเสนอและแสดงบทเพลง ผู้แสดงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดของบทเพลง แนวคิดของผู้ประพันธ์ และพัฒนาแนวทางการฝึกปฏิบัติและเตรียมตัวก่อนการแสดงบทเพลง ซึ่งสามารถสรุปการฝึกการปฏิบัติเครื่องทอมนโบนออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรก การบรรเลงโน้ตส่วนของดอกเตอร์จีคอล ซึ่งประกอบไปด้วย 4 เทคนิค ประกอบได้ด้วยการใช้คันชักแทน การสไลด์เสียง การบรรเลงเสียงต่อเนื่องกันและการสไลด์เสียงด้วยริมฝีปาก และส่วนที่ 2 การบรรเลงโน้ตส่วนของมิสเตอร์ไฮด์อีก 4 เทคนิค คือ การรื้อลิ้น การโน้ตกระโดด การบรรเลงแบบสุ่มและการบรรเลงโน้ตระดับอีกทั้ง ผู้แสดงยังมีความเห็นว่าการแสดงโดยการจัดรูปแบบเวทีตามที่ผู้ประพันธ์เสนอเป็นวิธีการนำเสนอที่สามารถทำให้ผู้ชมสามารถรับฟังและรับรู้ความแตกต่างของโน้ตเพลงและท่วงทำนองในส่วนของดอกเตอร์จีคอลและมิสเตอร์ไฮด์ได้อย่างชัดเจนเนื่องจากการจัดตั้งสถานที่วางไว้นกฉะฝั่ง แต่ในการแสดงจริงเพื่อให้การแสดงออกมาอย่างสมบูรณ์ผู้แสดงจะต้องมีการฝึกซ้อมการบรรเลง โดยต้องมีการจัดวางสแตนด์โน้ตไว้ในตำแหน่งจริงเพื่อสร้างความคุ้นชินและไม่ให้เกิดการสับสนระหว่างการแสดง โดยจะต้องมีการบันทึกหรือเน้นโน้ตเพลงเพื่อไม่ให้ผู้แสดงหลงหรืออ่านโน้ตข้ามท่อน ซึ่งผู้แสดงได้ใช้วิธีการเขียนตัวเลขไว้และบรรเลงบทเพลงไล่ตามลำดับตัวเลขตั้งแต่ต้นจนจบบทเพลงพร้อมทั้งระบุค่าเตือนเพื่อเตรียมการสำหรับการยิบและใส่ สเตรทมิวท์อีกด้วย

รายการอ้างอิง

- Baines, A. (1993). *Brass Instruments: Their History and Development*. 4th ed. North Chelmsford, MA: Courier Corporation,
- Berio, Luciano. (1966). Performance notes for *Sequenza V for trombone solo*. Universal Edition.
- Brink, P. (2019). *The Trombonist's Toolkit*. Mahidol University, Cherry Classics Music for Brass.
- Hartery, A. (2012). *Dual Posaune: for a solo trombonist with a dual persona*. Retrieved December 2, 2019, from Larb,QC: <https://soundcloud.com/aiden-hartery/dual-posaune-for-a-solo>.
- Kleinhammer, E. (1947). *Mastering the Trombone*. Madison, WI: EMKO Publication, 2000.
- Schlossberg, Max. *Daily Drills and Technical Studies for Trombone*. New York, NY: M. Baron Company Inc.
- Stevenson, R. L. (2008) *Dr.Jekyll and Mr.Hyde*. Retrieved January 20, 2020, from <https://www.sparknotes.com/lit/jekyll/summary/>